

“YAP istənilən təklifi dəyərləndirməyə hazırlıdır”

Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzovun SIA-ya müsahibəsi:

- Siyavuş müəllim, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ilin aprel ayının 11-də prezident seçilməsindən 1 il ötür. Siz bu 15+1 formatından çıxış edərək ölkə başçısının son 1 illik şəhəriyyəti çərçivəsində Azərbaycanda mənəvi-dəyərlərin təhlili istiqamətində apardığınız işləri nəcə dəyərləndirərdiniz?

- Ümumiyyətlə, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra bir çox sahələrdə çox ciddi dəyişikliklər gedib. İlk növbədə, Azərbaycan dövlətçiliyi, müstəqilliyi qorunub saxlanılıb, ölkəmizin iqtisadi inkişafı, iqtisadi bazası möhkəmlənib, neft müqavilələri imzalanıb və ən əsaslı isə təhlükəsizlik məsələləri həll olunub. Bununla belə milli-mənəvi dəyərlərin dünyaya təqdim olunması prosesi həyata keçirilib. Təbii ki, son 15 ildə də bu proses davam edib. Çünkü bu, Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasi xəttini təşkil edir. Həmin siyasi xəttin uğurlu davamçısı olaraq da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın bütün sahələrində çox böyük inkişafə nail olunub. İlk növbədə, bunların həyata keçirilməsi üçün siyasi irade ortaya qoyulub. İkincisi, xalq-iqtidat birləşmə mövcuddur. Üçüncüsü isə müstəqil siyasetin aparılması dayanır. Məhz bunun nəticəsi olaraq da Azərbaycan həm iqtisadi, siyasi cəhətdən, həm də təhlükəsizlik, ictimai-siyasi sabitlik baxımından bu gün regionda və dünyada nümunə göstərile bileyək bir ölkədir. O cümlədən Azərbaycanda söz, mətbuat azadlığı, azad internet, müxtəlif sepkili məsələlərin həlli-nin dialoq əsasında həyata keçirilməsi, siyasi sistemin ciddi şəkildə möhkəmləndirilməsi, her bir şəxsin fikrine hörmət edilməsi, Azərbaycan vətəndaşının rifahi başlıca məqsəd hesab olunur. Təbii ki, bu məqsədə nail olmaq üçün də müxtəlif vəzifələr müəyyənləşib və bu vəzifələr həyata keçməkdə davam olunur.

Cənab İlham Əliyevin 2018-ci ilin aprelin 11-də yenidən Prezident seçilməsi ilə Azərbaycanda yeni bir mərhələnin başlanğıcına qədəm qoyuldu. Ölkə başçısı bu yeni mərhələdə bir sıra ciddi struktur isləhatları həyata keçirməkle bütün sahələrdə, o cümlədən milli-mənəvi dəyərlər sahəsində də müxtəlif addımların atılmasına nail oldu. İlk növbədə, seki dövründə ortaya çıxan müxtəlif təkliflər, rəylər, arzular və isteklər toplanılaq cəmləşdirildi və nəticə etibarilə Prezidentin seki platformasına daxil olundu. Sonradan bu məsələlər Azərbaycanın

dövlət büdcəsində öz əksini taparaq müxtəlif layihələr, planlar hazırlanırdı. Ən əsası isə dövlət strukturunda olan isləhatlar idi. Bu isləhatlar uzun müddət idi ki, gözönülli və cənab Prezident tərəfindən bu işlər həyata keçirildi. Beləcə, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin tərkibində ciddi dəyişikliklər olundu və struktur isləhatları aparıldı. Amma bəzən iddia edirlər ki, struktur və kadr isləhatları tamam başqadır. Təbii ki, Azərbaycan dövlətçiliyinin quruluşunu Ümummilli Lider Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra qəbul olmuş Konstitusiyada müəyyən edir. Bu Konstitusiyada idarəetmə sisteminin forması müəyyən olunur. Azərbaycan Respublikası prezidentli respublikadır. Bunun tərkibində müxtəlif kadr isləhatları və digər struktur isləhatları həyata keçirilir. Bəziləri insanları çasdırmaqdan ötrü ortaya müxtəlif fikirlər atırlar. Yox bu isləhat deyil və s. Bəs, isləhat hansı formada olmalıdır? Məsələn, biz Türkiye kimi parlamentli republikadan prezidentli respublikaya keçək, o zaman sistem tamam başqa formatda qurulmalıdır. Bu zaman həm parlamentdə müxtəlif dəyişikliklər olmalıdır, həm də yerli özünüdürətme sistemində və s. Başqa ölkələrdə isə prezidentli respublikadan parlamenti republikaya keçid olur və orada da struktur tamamilə başqa formatda olur. Amma Azərbaycanda yaranmış və Konstitusiya ilə müəyyən olmuş struktur mövcuddur. Bu strukturun tərkibində isə işləyen və işləmeyən sahələr, mexanizmlər vardır. Bu mexanizmləri aktivləşdirmək və qarşıya qoyulan o isləhatın həyata keçirilməsi ilə müxtəlif məsələlər də öz həllini tapır. Bu baxımdan da hansısa struktur öz effektivliyini itirib, o ləğv olunur. Aprelin 3-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev “Məhkəmə-hüquq sistemində isləhatların dərinləşdirilməsi haqqında” Fərman imzaladı. Həmin Fərmana əsasən isə Komissiya yaradılıb və artıq bu sahədə işlərə başlanılıb. Təbii ki, biz burada bütövlükdə məhkəmə-hüquq sistemini ləğv edə bilmərik. Sadəcə olaraq proses sadələşdirilib. Burada milli psixologiya, milli-mənəvi, əxlaqi dəyərlər və s. var ki, həmin məsələlərin tam əhəmələnmesi nəzər-

də tutulmalıdır. Hər bir qanun o ölkənin xalqının mənafeyinə xidmət etməlidir.

- Bildiyiniz kimi bu ilin 14-15 noyabr tarixlərində Azərbaycanda “Dünya dini liderlərinin II Bakı sammiti” keçiriləcək. Cənab Prezident bununla əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında sarəncam imzalayıb və siz həmin komitənin üzvlərindən birisiniz. İstərdik bu sammitin əhəmiyyəti barəsində danışasınız.

- Ümumiyyətlə, Azərbaycanda milli mənəvi-dəyərlərə çox yüksək qiymət verilir. Azərbaycan dünyada tolerant bir ölkə kimi tanınır. Azərbaycanda bütün dinlərə bərabər şəkildə şərait yaradılıb. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında göstərildiyi kimi dilindən, dinindən asılı olmayaraq qeydiyyatdan keçmiş her hansı bir din azad şəkildə ölkəmizdə fəaliyyət göstərə bilər. Bu məsələ “Dini etiqad azadlığı” haqqında qanunla da tənzimlənir. Təbii ki, Azərbaycanda din dövlətdən ayrıdır və ölkəmiz dünyəvi dövlətdir. Amma bununla yanaşı dövlətimiz həmişə dinin yanındadır. Görürsünüz ki, bütün dinlərlə bağlı olan beynəlxalq konfransların, tədbirlərin əksəriyyəti Azərbaycanda keçirilir. Həmin tədbirlər ölkəmizdə keçirildikdə müxtəlif dinlərin nümayəndələri və rəhbərləri burada iştirak edir. Bildiyiniz kimi, səmavi dinlər deyilən bir anlayış vardır. O dinlərə daxil olan bütün qruplar və fealiyyəti qanunla qadağan olunmuşdur. Digər dinlərin hər biri bu proseslərde iştirak edir. Bakıda dəfələrlə bu cür konfranslar keçirilib.

Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, bu məsələlərdə Heydər Əliyev Fondunun çox böyük rolü vardır. Məscidlərin, dini ocaqların, müqəddəs yerlərin bərpası, tikintisi və əhalinin istifadəsinə verilməsində Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın çox böyük rolü vardır. Buna nümunə olaraq ən qədim məscidlərdən biri olan Şamaxı məscidinin, Əməkçi Məmməd Əliyevin kompleksinin bərpası olunub istifadəye verilməsi, ayri-ayri yerlərdə böyük məscidlərin, o cümlədən Cənubi Qafqazın ən böyük məscidi olan Heydər Məscidi-nin tikilib istifadəye verilməsini göstərə bilərik. Buna paralel olaraq həm sinagogların, kilsələrin, həm də udin-alban kilsələrinin tikintisi, bərpası Azərbaycan dövlətinin, xalqının əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biridir. Çünkü bizim xalqımız çox tolerant bir xalqdır. Azərbaycanda dinlərə hörmətlə yanaşılır. Baxmayaraq ki, Avropada, dünyadan aparıcı dövlətlərində dinlər arasında müxtəlif konfiliqtler, münasibətlərin əsaslılaşması ol-

duğu bir halda ölkəmizdə bu cür hallar yoxdur və bundan sonra da ola bilmez. O cümlədən Azərbaycan dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində də bu sahədə beynəlxalq konfranslar keçirib. Buna misal olaraq, Heydər Əliyev Fondunun Fransada, İtaliyada, Vatikan keçirdiyi konfransları, Qafqaz Müselmanları idarəsinin və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, ayrı-ayrı QHT-lərin keçirdiyi tədbirləri göstərə bilərik. Hətta ayrı-ayrı ölkələrdə Azərbaycan dini məbədlərin bərpasında da yaxından iştirak edir və öz töhfəsini verir. O baxımdan da Azərbaycanda bu cür tədbirlərin keçirilməsi mütəmadi-dir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə də Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini-İcra katibi Əli Əhmədovun rəhbərliyi altında Komissiya yaranıb. Komissiya yaxın vaxtlarda “Tədbirlər Planı”nı işləyib hazırlayaraq təqdim edəcəkdir. Təbii ki, həmin “Tədbirlər Planı”na uyğun olaraq da biz beynəlxalq konfransın çox yüksək şəkildə keçirilməsinə nail olacaq.

- 100 ildən artıqdır ki, erməni-ler hər il aprelin 24-də öz xəyanətkar əməllərini ilə bağlı qeyri-konstruktiv addımlar atıb. Bu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın bu yaxınlarda Strasburqda AŞPA-nın tribunasından yalanlar danişması da buna bariz sübut idi. Belə olan təqdirdə işgəlçi ölkəyə qarşı hansı mexanizm tətbiq edilməlidir?

- Hesab edirəm ki, bu gün Ermənistən rəhbərliyi siyasetin həyata keçirilməsində çox naşı və hər şeydən xəbərsiz olan bir inşandır. Paşinyan bir növ Mirzə Fətəli Axundzadənin “Aldanmış kəvəkib” (“Hekayəti-Yusif şah”) əsərində olan Yusif Sərrac obrazına bənzəyir. O hələ də bilmir ki, hakimiyyətə niyə gelib və məqsədi nədir. Paşinyan danışqlarla hazır olmadığına görə, görüşlərin keçirilməsində də heç bir mahiyət yoxdur. O hər dəfə müxtəlif bəhanələr getirəcək ki, görüşlər dən qəçsin. Hətta deyərdim ki, Paşinyan səsləndirdiyi bəyanatların heç biri ilə özü də razı deyil. O bu bəyanatları verməkə dənmişlər müddətini uzatmağa və prosesin içərisinə daxil olmağa çalışır. Amma bununla paralel olaraq həmin proseslərin uzanması Ermənistəni daha da ağır vəziyyətə gətirir. Çünkü o Ermənistənə hakimiyyətə gələndə xalqa yalandan müxtəlif vədler vermişdi. Paşinyan ondan-bundan bir qədər pul toplayıb bir ay ölkəsini ayaqda saxlamağa çalışdı. Amma sonradan bu mümkün olmadı.

olunması, əqidəsinə, dini baxışlarına qarşı məcburiyyətlər gözlərimiz qarşısında baş verib. Məsələn, İkinci Dünya Müharibəsi ərəfəsində 10 milyona yaxın yəhudinin öldürüləsi, yandırılması dəhşətli hadisələr idi. Bunlar həmisi insanların gözü önünde baş verib, faktlar var. Buna münasibət bildirmək evezinə Türkiyəyə qarşı təzyiq göstərirler. Ümumiyyətlə, Türkiye NATO-nu yaradan ölkələrdən biridir və 50 ildən artıqdır ki, Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq edir və Al-ya üzv olmaq istəyir. Məsələn, keçmiş Yuqoslavianın tərkibində 8 ölkə yaranıb. Serbiyadan başqa yerdə qalan ölkələrin hamisini həm NATO-ya daxil ediblər, indi də Avropa İttifaqına daxil etməyə başlayıblar. Halbuki bunların nə iqtisadi potensialı, nə də digər xüsusiyyətləri Avropa standartlarına cavab vermir. Türkiye 80 milyondan çox əhalisi olan böyük bir dövlətdir. NATO-nun en güclü qurru qoşunları Türkiyədədir. Təbii ki, bunlar hamısı behanədən başqa bir şey deyil.

- Siyavuş müəllim, Ermənistən tərəfi daim Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qeyri-konstruktiv addımlar atıb. Bu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın bu yaxınlarda Strasburqda AŞPA-nın tribunasından yalanlar danişması da buna bariz sübut idi. Belə olan təqdirdə işgəlçi ölkəyə qarşı hansı mexanizm tətbiq edilməlidir?

- Hesab edirəm ki, bu gün Ermənistən rəhbərliyi siyasetin həyata keçirilməsində çox naşı və hər şeydən xəbərsiz olan bir inşandır. Paşinyan bir növ Mirzə Fətəli Axundzadənin “Aldanmış kəvəkib” (“Hekayəti-Yusif şah”) əsərində olan Yusif Sərrac obrazına bənzəyir. O hələ də bilmir ki, hakimiyyətə niyə gelib və məqsədi nədir. Paşinyan danışqlarla hazır olmadığına görə, görüşlərin keçirilməsində də heç bir mahiyət yoxdur. O hər dəfə müxtəlif bəhanələr getirəcək ki, görüşlər dən qəçsin. Hətta deyərdim ki, Paşinyan səsləndirdiyi bəyanatların heç biri ilə özü də razı deyil. O bu bəyanatları verməkə dənmişlər müddətini uzatmağa və prosesin içərisinə daxil olmağa çalışır. Amma bununla paralel olaraq həmin proseslərin uzanması Ermənistəni daha da ağır vəziyyətə gətirir. Çünkü o Ermənistənə hakimiyyətə gələndə xalqa yalandan müxtəlif vədler vermişdi. Paşinyan ondan-bundan bir qədər pul toplayıb bir ay ölkəsini ayaqda saxlamağa çalışdı. Amma sonradan bu mümkün olmadı.